

Wełniana pończocha z wraka statku „General Carleton” (W-32)

INVENTORY NUMBER:

CMM/HŻ/3156/5

TITLE:

Wełniana pończocha z wraka statku „General Carleton” (W-32)

AUTHOR:

nieznane

TIME OF ORIGIN:

przed 1785

TYPE:

ubiór

GENRE:

archeologia

WYSOKOŚĆ:

641.4 mm całkowita z wyciągniętą stopą

DŁUGOŚĆ:

190.5 mm stopy

OWNER:

Narodowe Muzeum Morskie w Gdańsku

COLLECTION:

ubrania i akcesoria żeglarskie

PLACE OF ORIGIN:

Wielka Brytania

PLACE OF ACQUISITION:

badania podwodne CMM

MATERIAL:

wełna

TECHNIQUE:

szycie ręczne

SECTION:

HISTORIA ŻEGLUGI I HANDLU MARYNISTYCZNEGO

LOCATION:

Gdańsk, Spichlerze na Ołowiance, wystawa

DESCRIPTION:

Ręcznie dziana wełniana pończocha, zszyta z tyłu. Pierwotnie mogła być czarna lub ciemnoniebieska. Wykończenie ma szerokość 6,4 mm i składa się z dwóch rzędów splotu francuskiego. Pozostała część pończochy dziana splotem trykotowym. Podeszwa zintegrowana. Pięta i głowa śródstopia zacerowane. Zabytek został wydobyty z wraka statku „General Carleton” (W-32). Był to drewniany żaglowiec, który zatonął pod koniec XVIII wieku w rejonie miejscowości Dębki, u ujścia rzeki Piaśnicy do Bałtyku. Wśród rybaków kaszubskich była o

nim znana, przekazywana ustnie relacja. Próba jej potwierdzenia podjęta została przez dr. Michała Woźniewskiego, którego poszukiwania doprowadziły do lokalizacji wraku. O odkryciu zostało powiadomione CMM, gdzie wrak został oznaczony symbolem W-32. W rezultacie podwodnych badań archeologicznych prowadzonych na wraku wydobyto wiele różnorodnych, zabytkowych przedmiotów. Niektóre obiekty przetrwały w dobrym stanie zachowania (np. pozostałości ubrań) dlatego, że w wyniku katastrofy statku rozlał się przewożony dziegieć, który, zmieszany z innymi substancjami, utworzył naturalną warstwę izolującą przed wodą morską. Jednym z pierwszych zabytków wydobytych z wraku był dzwon statku, dzięki któremu zidentyfikowano nazwę, rok oraz miejsce budowy jednostki. Przeprowadzono też poszukiwania archiwalne w celu odtworzenia jej historii. Zabytki podnoszone z wraku rejestrowano w polowej księdze wpływów muzealiów. Łącznie podczas eksploracji pozostałości kadłuba zostało wydobytych ponad 775 zabytkowych przedmiotów. Wśród pozycji inwentarzowych znajdują się elementy takielunku oraz ładunek statku, uzbrojenie, narzędzia bosmańskie i skutnicze, instrumenty nawigacyjne, sprzęt kuchenno-stołowy, ubrania żeglarskie i rzeczy osobiste marynarzy. Wszystkie przedmioty odkryte na wraku W-32 pochodzą z II połowy XVIII wieku. Charakterystyczne dla Wysp Brytyjskich naczynia, fajki, punce na lufach pistoletów, fragmenty druków w języku angielskim oraz monety pozwalają uznać wrak za pozostałości brytyjskiego statku żaglowego, pływającego w latach 70. i 80. XVIII wieku. Zbudowany w Whitby, na wschodnim wybrzeżu Anglii, był określany tradycyjnie, tak jak inne budowane tutaj statki, mianem węglowca.

BIBLIOGRAPHY:

Ossowski, W., red., The General Carleton Shipwreck, 1785, Gdańsk 2008

